

Geografia kl.5

Uwaga , ostatnie tematy czyli lasy strefy umiarkowanej, sawanny i stepy oraz dzisiejszy czyli pustynie gorące to tematy, z których będzie [kartkówka na następnej lekcji na Teams](#). Kartkówka będzie dostępna od 8.00 rano do dnia następnego do 8.00 rano.

Dzisiaj zaczniemy temat pustyni. Podzieliłam go na dwie części. Dzisiejsza część, czyli pustynie gorące obowiązuje na kartkówkę.

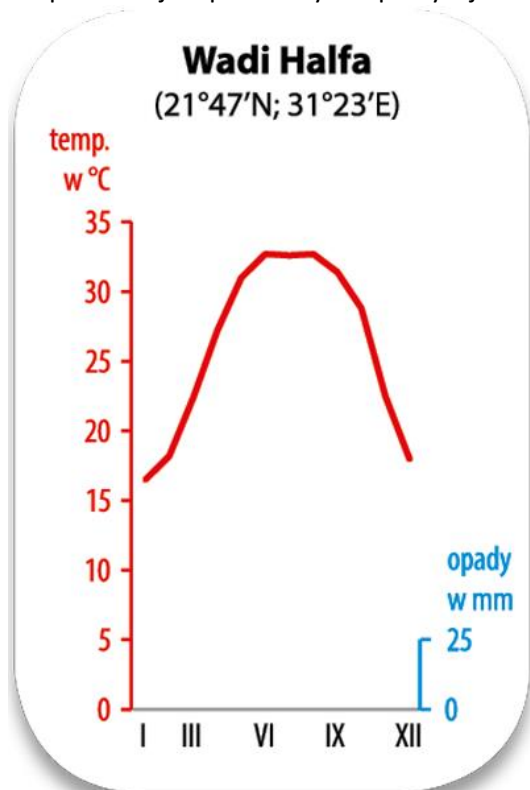
Cel: zapoznanie uczniów z warunkami przyrodniczymi i warunkami życia ludzi w krajobrazach pustynnych.

NaCoBeZu:

- uczeń lokalizację na mapie fizycznej świata obszarów występowania gorących pustyni
- uczeń rozumie współzależności między składnikami poznawanych krajobrazów;
- uczeń rozumie wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na pustyniach gorących;
- uczeń umie odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym suchym

Temat: Pustynie gorące.

Pustynne obszary rozciągają się w okolicy obu zwrotników. Wysoka temperatura na tych terenach wynika z bardzo dużego nasłonecznienia. Niezależnie od pory roku Słońce w południe widać bowiem wysoko nad horyzontem. Dostarcza ono wówczas do powierzchni Ziemi ogromnej ilości swojej energii. Klimatogram pokazuje, że w tej strefie nie ma opadów(brakuje niebieskich słupków), a temperatura jest przez cały rok powyżej 16°C.

Mapa poniżej przedstawia największe pustynie, dziś skupimy się na tych kolorem żółtym, czyli na gorących.

Zapisać w zeszycie największe pustynie spoglądając na mapę.

1. **Pustynie gorące leżą nieopodal zwrotników, mają trudne warunki pogodowe, bardzo małe opady i ekstremalnie wysokie temperatury**

PUSTYNIA	KRAJ	KONTYNET
NAMIB	NAMIBIA	AFRYKA
KALAHARI	BOTSWANA	AFRYKA
THAR	PAKISTAN	AZJA
WIELKI NEFUD	ARABIA SAUDYJSKA	AZJA
ATAKAMA	CHILE	AMERYKA POŁUDNIOWA
GIBSONA	AUSTRALIA	AUSTRALIA
NEGEW	IZRAEL	AZJA
GOBI	MONGOLIA	AZJA
WIELKA PUSTYNIA SŁONA	IRAN	AZJA

Na pustyni nie brakuje także roślin. Zwróć uwagę na to, jak sprytnie sztuczki stosują, żeby poradzić sobie z brakiem wody i upałami (patrz ramka).

■ Rośliny pustyń zwrotnikowych

Welwiczia na pustyni Namib w Afryce. Potrafi pochłaniać i wykorzystywać wilgoć osadzając się na liściach w postaci mgły i rosy

Kaktusy na pustyni Atacama. Rośliny magazynują wodę w grubej łodydze. Liście przekształcone w ciernie odstraszają spragnione, poszukujące wody zwierzęta

Biegacz pustylny na pustyni Mojave w Ameryce Północnej. Uschnięta roślina jest toczona przez wiatr, a kiedy dotrze w wilgotniejsze miejsce, rozsiewa nasiona

Litops, zwany żywym kamieniem, magazynuje wodę i chroni się, upodabniając się do pustynnych kamyków

■ Zwierzęta pustyni zwrotnikowych

Duże uszy fenka ułatwiają mu chłodzenie ciała, a jednocześnie nasłuchiwanie owadów i gadów, stanowiących jego pokarm

Stepówki pustynne po zaspokojeniu pragnienia namaczają pióra, by napić pisklęta, które czekają w gniazdach ukrytych daleko na pustyni

Rzęsy wielbłądów chronią ich oczy w czasie burz piaskowych, a tłuszcz w garbie może być przetworzony na energię i wodę

Skoczki pustynne, żeby uchronić się przed palącym słońcem, żerują nocą. Ich długie, skoczne nogi pozwalają szybko szukać pokarmu

Brak wody w znacznym stopniu utrudnia zakładanie miast i rozwój gospodarki. Są miejsca, w których wody podziemne zalegają płytko pod powierzchnią terenu lub nawet pojawiają się na powierzchni. Od najdawniejszych czasów tego typu miejsca stanowią obowiązkowy przystanek dla wędrowców przemierzających pustynie. Nazywa się je **oazami**.

Tuaregowie są ludem mieszkającym na Saharze w bardzo trudnych, pustynnych warunkach. Zajmują się przede wszystkim chowem zwierząt. Wiodą koczowniczy tryb życia.

Ludziom udało się wznieść na terenach pustyni gorących wielkie miasta na przekór okolicznościom przyrody. Najlepsze efekty przynosi gospodarka oparta o sztuczne nawadnianie.

2. Na pustyniach gorących zdarzają się oazy (woda jest blisko powierzchni ziemi)
 - a) Zwierzęta : fenek, wielbłąd, skoczek pustylny, stepówki pustylnne
 - b) Rośliny: kaktusy, litops, biegacz pustylny, welwiczia
 - c) Tuaregowie to mieszkańcy Sahary, są koczownikami.

Przygotuję się do kartkówki